

'Cas Núria Cadenas': testin

D3e fet ja em van avisar, quan encara feia pocs dies que tornava a estar submergida en aquest paisatge de reixes i forrellats. Aleshores, però, potser no em vaig adonar prou de tot el que s'amagava darrere d'aquella frase, pronunciada per un carceller qualsevol, anònim i gris sota el seu uniforme (símbol d'una autoritat que vés a saber qui li reconeix), i que no cal ni traduir perquè, com un escarn, fou pronunciada en català: "Fa uns quants dies que has arribat i ja hauries de saber com funcionen les coses aquí. *Has d'aprendre a obeir*".

Vet aquí la resposta a tantes preguntes. La pregunta que es dibuixava als ulls del pare quan veia com se m'enduien; la de la mare, rere el vidre del locutori, a la primera visita; la que em faig jo mateixa, cada matí, quan ens desperten amb el "ding-dong-dang" impertinent de la megafonia... Ara ja sé què volen aquesta gent: que aprengui, que aprenguem a obeir.

És, aquí també, la política de l'estat espanyol de cara als i les independentistes, fora i dins de les presons. Ens volen ramat, ens volen capcots (com la imposició dels policies a Via Laietana; "*agacha la cabeza!*"). No pensis, no raonis, no et revoltis: agenolla't, obeix. I, si no, si t'entossudeixes a alçar la veu, ja saben què fer: detenció, tortura, presó. Una, dues, tantes vegades com vulguin, el temps que vulguin. "*Has d'aprendre a obeir!*" coregen, amb la mateixa rancúnia, policies i carcellers. Mira la tele, que ara us fem *reality shows* en català. Envia trenta etiquetes de xiclets *light* a un concurs i et regalem un *pin*. Ets jove, no? Doncs no cal que raonis, que ara els joves passen de política. Així s'ha decidit, així ho diu tothom i així ens estalviem problemes. Però de què us queixeu, si viviu en democràcia, si teniu autonomies i el 15% i la llibertat d'escollir entre l'atur o l'explotació?

És clar que, malgrat tants d'esforços, no se n'acaben de sortir i el jovent, vés per on, continua entossudint-se en aquesta mania estranya i incòmoda de pensar, d'opinar, de moure's i organitzar-se, de somiar. I aleshores és quan, rabiïts, diuen allò de "*aquí hace falta un escarmiento!*", i envien els d'uniforme per a fer-nos gaudir del "tracte exquisit" de les seves comissaries, de les seves presons... o els altres, de sequaços, a assassinar-nos en Guillem...

Però no. Què hi farem si som tossuts? Si hem decidit que ja no ens han de fer por, que,

Núria Cadenas ha estat traslladada de la presó de dones de Wad-Ras a la de Can Brians. EL TEMPS publica un relat on la jove independentista explica cruament la seva vivència.

com a la cançó, "no hi ha presó per a la idea" i que tampoc no hi ha botxins que ens l'assassinin. Que quan més ens ensenyen la cara bruta del seu estat i els qui en són còmplices, més necessària veiem la neteja.

Bé, i ja han acabat per aparèixer, ells, els "còmplices", que han vingut a respondre'n una altra, de pregunta, una pregunta nova que es presenta quan tens l'oportunitat de contemplar la cara que tampoc no s'ensenya, però des de Catalunya mateix. Qui són els nostres carcellers ara?... Perquè aquesta mena d'article-carta podria dur per títol, també, "La gran estafa". Es potser aquest el regust que et queda al paladar després de quatre mesos d'assaborir les delícies del sistema penitenciari a la Catalunya central: el d'haver estat estafada.

Abans, vés per on, encara creia que aquí seria diferent, que els d'aquí, malgrat les disparitats de criteris en moltes coses, en el fons eren al mateix carro. I no, és clar.

De seguida te'n vas adonant, els aprenents copien amb eficàcia les lliçons del mestre... i el que en resulta és impossible de distingir. Carcellers i carcelleres semblen fets, llevat ben poques excepcions, amb motlle. Sempre en fan la seva i poc importa si "treballen" a Múrcia, Saragossa, Carabanchel... o Barcelona. Autoritarisme, arbitrariedad, injustícia, imposició, desídia, venjança, rancúnia... si algú els fes examen de totes aquestes assignatures, les notes, per altes, serien esgarrioses. No és possible d'acostumar-s'hi, i revolta trobar-t'ho, precisament, al teu país. Són les presons de la "Justícia" espanyola, aquestes, però edificades a Catalunya, i fot ràbia que aquí també continuïn passant aquestes coses. Que de l'humor d'un funcionari depenguin les "normes", que la seva paraula sigui "lleí" i de tu s'espera, s'exigeixi, l'acatament silenciós i submís. Que la humiliació esdevingui tan quotidiana que, de vegades, ni te n'adonis. Que una cosa siguin les lleis escrites i l'altra les que apliquen.

Els escorcolls... Durant els quatre anys i escaig que he anat voltant per les presons espanyoles no havia vist mai una destrossa semblant a la que fan aquí en un *cacheo rutinario* (sentir-ho comentar sí, com a excessos dels funcionaris, com a acarnissaments personals o polítics, induïts o per iniciativa individual... no com a pràctica sistemàtica i "normal"). No es tracta d'escorcollar, sinó de destrossar, de fotre-ho tot per terra. I això, en una cel·la on han de conviure cinc, quinze o

oni directe

vint persones és una escampadissa difícil de descriure. De vegades, la noia a qui li toqui fer de "testimoni", plorarà. No podrà veure la brutalitat amb què es van llençant a terra fotografies, cartes, records... com vessen les carpetes i trepitgen la roba, els llibres... no podrà veure tot això i romandre impassible. La impotència, la ràbia, la faran plorar... per no cridar. I després, encara, haurà d'escoltar algun comentari com ara "libros! libros! Pa que quieren tantos libros?" o "Otro día no se dejen la ventana abierta, que hace viento y ya ven como queda todo".

Tot això, com els escorcolls personals –amb la vexació afegida del "desnúdese!"– continua duent-se a terme mentrestant en altres presons, com ara Madrid o Saragossa (després, això sí, de queixes i denúncies), s'ha aconseguit de superar una pràctica tan degradant com inútil usant d'altres sistemes que no impliquin aquesta rutina de la humiliació. Així, fent despullar la gent, i ho saben més bé que ningú, no s'aconsegueix pas d'evitar l'entrada de drogues; és l'excusa que oferiran, de manera mecànica, perquè "aquí s'ha fet sempre". De res no serveix aquell article del seu Reglamento on s'afirma que "los cacheos se realizaran con el respeto debido a la dignidad de las personas". Paper mullat, és clar, com qualsevol tractat dels rostres pàl·lids.

I que no s'estranyi ningú si "uso" espanyol per transcriure les seves expressions, que la frase del principi, en català, era una excepció. Aquí, la quotidianitat és el "no le entiendo", "es que usted, ya me he fijado, tiene la manía de hablarnos en catalán"... La mania! Tot plegat ganes de fer la punyeta, és clar, que "estos catalanes ya se sabe...". Funcionaris

Un túnel cada cop més fosc

Carabanchel, Múrcia, Saragossa, Yserías, Carabanchel, Saragossa, Wad-Ras i Can Brians. Aquest és el recorregut penitenciari que ha fet Núria Cadenas d'ençà d'un mes de setembre de 1989, quan va entrar en el fosc túnel de la judicatura. Ara té vint-i-tres anys i acaba de ser traslladada per vuitena vegada. La família assegura que es tracta d'un nou càstig a la independentista, però la Generalitat rebutja aquesta acusació i assegura que el trasllat s'ha realitzat com a conseqüència del pas de Cadenas al règim de tercer grau –règim que ella no ha acceptat–. Segons el Govern català, qualsevol interna a les presons de Catalunya, ha de passar la primera fase del tercer grau al centre penitenciari de dones de Can Brians. La família de la jove in-

dependentista assegura, però, que al centre de Wad-Ras també hi ha internes en la primera fase del tercer grau.

Actualment Núria Cadenas compleix una condemna de tres anys. El seu advocat ha demanat la seva llibertat ja que considera que aplicant els anys de presó preventiva, la dirigent de Maulets ja ha complert amb escriure les condemnes. Després d'esgotar els canals jurídics espanyols, portant el cas al Tribunal Constitucional, la defensa pensa portar el cas al Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg, on presentarà una denúncia per "persecució política i dels Drets Humans". El text que publiquem aquí va ser escrit per Núria Cadenas poc abans de ser traslladada a Can Brians.

que duen de *xapa* l'escut de la Generalitat de dalt, distintiu, juntament amb l'uniforme, del seu rol. És així com va tot... Veus les parets pintades, el terra escombrat i dius: "ostres, mira, potser sí que no és com allà", però no cal sinó gratar una mica perquè, sota la mà de pintura, s'hi vegi la humitat, la brutícia, la ronya. Porten les quatre barres a l'uniforme (realment fa mal d'ulls de veure-les tan mal usades) i, duent-les, les menyspreuen. La senyera és a l'entrada (no ho he vist -vaig arribar en un furgó-gàbia que, és clar, no té

finestres!, però no és difícil d'endevinar que molt mal acompanyada) i després arriben les sancions per "*ondear insistentement la bandera catalana*", en una terminologia que, instantàniament, recorda la de l'"Audiència Nacional", amb allò de les "*intensas inquietudes catalanistas*". I és que l'esperit, el fons, és el mateix.

Després voldran disfressar el càstig amb allò de la "desobediència", per provar de no fer-ho tan escandalós. Però mentre les ordres es refereixen a deixar d'"ondear insistent...", tenen la desobediència garantida. En tot cas, si la seva dèria és ser "obeïts", que facin com aquell monarca d'*El Petit Príncep*, que donava "ordres raonables" i, a l'hora de la posta, li deia al sol: "pon-te"... El sol, lògicament, es ponia, i tots tan contents). Sí, l'estada en una presó de les que hi ha a Catalunya -que no vol pas dir catalana, ep!- m'està fent aprendre moltes coses. La primera, a malfiar-me del somriure de plàstic amb què es vesteix, després de la corbata, qui escalfa poltrona per petita que sigui; i acte seguit a desconfiar també de les promeses que deixa anar

Presó de dones de Wad-Ras, a Barcelona. És un dels establiments penitenciaris que depen ja de la Generalitat de Catalunya.

aquest somriure, talment un candidat qualsevol en època d'eleccions i que, com les electorals, no es fan per ser acomplertes. Després de tot, aquests còmplices dels qui ens escanyen, els venedors (malbaratadors) de les esperances i desitjos dels seu poble, no només accepten el paper de tristos *carcellers* que l'estat els ha atorgat, sinó que l'exerceixen fins i tot amb vergonyosa eficiència (com quan, per citar tan sols un exemple, en aconseguir-se el trasllat dels presoners independentistes a Catalunya, la mateixa Generalitat principatina els va dispersar, els va *separar* en presons diferents, talment un cadell avantçant-se als desitjos del seu amo en portar-li les sabatilles, tot remenant la cua, abans fins i tot que l'ordre li sigui donada).

Si ja és una situació estranya, la de trobar-se presoner o presonera al teu país, tancada pels que t'haurien de defensar, comprovar que, a sobre, et fan la punyeta i que, a més, no tenen cap mena d'intenció ni interès a solucionar el problema (és clar que un problema *polític* requereix una solució política, i això ja és demanar-los massa), empenya, sí, però alhora aclareix nous horitzons. Perquè, ben mirat, tenir un poder tan petit que ni és poder, no serveix per a res... és com que "et deixin" sortir de la presó cada matí, però havent-hi de tornar nit rere nit, pel propi peu, amb el pas ja cansat, resignat, de l'ovella que accepta el seu clos, de qui ja ha convertit el "dins" i el "fora" en la mateixa gàbia. I esperar quelcom dels qui s'accontenten amb aquest no-poder (perquè els assegura càrrec, i amb això no s'hi juga, tu!), dels qui arrossegueu pel món el seu complex d'esclaus i ens el pretenen encomanar per calmar la possible mala consciència, és justificar la seva renúncia... és una pèrdua de temps.

I ja no en volem perdre més de temps, que hi ha molta feina a fer. Sense por del no que ens neix com un pessigolleig, primer, a les puntes dels peus; que va creixent i s'allarga, a mesura que ens puja per les cames, a l'estómac, omplint els pulmons, enfilant-se cap a la gola; deixant-lo que surti, que s'espandeixi, perquè és un no que construeix i, realment, hem de reconstruir moltes coses. L'avui, doncs, saber respondre'ls, com la cançó d'Els Brams, "amb la diplomàcia de la rebel·lia", trobant el demà en una altra cançó:

"... El teu nom, Llibertat,
poc a poc l'abarateixen, meu amor,
sabent-nos enamorats, vénen ombres del teu cos
per calmar la nostra antiga set.
Però així no ets tu, la Llibertat,
aquesta dama encadenada que ens està esperant..."

Núria Cadenas